

TYÖVÄEN ARKISTO

Toimintakertomus

vuodelta 1987

1. YLEISTÄ

Työvään Arkiston pitkäaikaisen arkistonhoitajan Anna Wiikin syntymäpäivänä 5. maaliskuuta aloitti Työväänliikkeen kirjasto toimintansa. Huhtikuun 27. päivänä pitämässään kokouksessa arkisto siirsi käsikirjastoa ja tiettyjä kokoelmia lukuunottamatta kirjakokoelmansa Työväänliikkeen Kirjaston hallintaan.

Toimintavuoden kuluessa arkistossa käynnistettiin ja toteutettiin useita merkittäviksi osoittautuneita keruuprojekteja. Sos. dem. työväenliikkeen kentässä toteutettiin paikallisten työväenyhdistysten ja kunnallisjärjestöjen aineiston keruukampanja. Projektin yhteydessä suoritettuun arkistokyselyyn saatiin kaikkiaan 216 vastausta ja aineistoa saapui 25 yhdistykseltä. Arkistoon vuoden kuluessa saapuneen arkistomateriaalin kokonaiskertymä oli n. 300 hyllymetriä.

Arkiston piirissä toteutettiin yhteistyössä Työväänperinne ry:n kanssa työväen elokuvien keräys. Vuoden loppuun mennessä projektin kautta saatiin kaikkiaan 153 filmiä, mukana jo kadonneiksi luultuja harvinaisuuksia. Toimintavuoden kuluessa käynnistettiin myös henkilöarkistojen keruu.

Näyttelytoiminta oli kuluneen vuoden aikana laajaa. Arkisto valmisti SDP:n 34. puoluekokoukseen yhdessä Helsingin Työväenyhdistyksen kanssa Helsingissä pidettyjä puoluekokouksia käsittelevän näyttelyn. Vallankumous- ja itsenäisyysvuoteen 1917 liittyen oli näytteitä arkiston ao. kokoelmista esillä niin koti- kuin ulkomaisissa näyttelyissä, mm. Tampereen Lenin-museossa ja Saksan Liittotasavallan keskusammattijärjestön DGB:n järjestämässä kansainvälisessä ay-konferenssissa Länsi-Berliinissä.

Syyskuussa Bonnissa pitämässään konferenssissa Kansainvälinen työväenliikearkistojen ja kirjastojen liitto IALHI päätti, että

IALHI:N v:n 1990 konferenssi seminaareineen pidetään Helsingissä.

SDP:n 34. puoluekokouksessa arkistoa edusti pyydettyä tarkkailijana Työvään Arkiston Säätiön hallituksen puheenjohtaja Sulo Penttilä.

Kesäkuussa V.I. Leninin veljen Dimitri Uljanovin tytär, dosentti Olga Maltseva Moskovan valtionyliopistosta kävi miehineen tutustumassa arkiston kokoelmiin.

Joulukuussa Työvään muistitietotoimikunnan pitkäaikaiselle puheenjohtajalle, FT Matti Hakolle myönnettiin tunnustuksena työväenperinteen hyväksi tehdystä työstä Rafael Paasio -mitali.

Valtionavun ohessa arkisto on omarahoitukseensa ja projektejaan varten saanut taloudellista tukea mm. Helsingin Kirjatyöntekijäin yhdistykseltä, Kansan Sivistysrahastolta, Liikealan Ammattiliitolta, Metallityövään Liitolta, Suomen Sosialidemokraattiselta Raittiusliitolta, Suomen Sosialidemokraattiselta Puolueelta, Suomen Työvään Säästöpankilta ja Työvään Sivistysliitolta. Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:n Kulttuurirahasto myönsi Työvään muistitietotoimikunnalle erillisen apurahan työväen muistitiedon keräämiseen yleislakon ajalta.

2. HALLINTO JA HENKILÖKUNTA

Työvään Arkiston Säätiön hallitukseen ovat 15.1.1987 saakka kuuluneet: puheenjohtajana liittopuheenjohtaja Aarne Koskinen, varapuheenjohtajana ja rahavarainhoitajana hallintopäällikkö Maunu Ihalainen ja jäsenenä ministeri Veikko Helle, professori Jukka Nevakivi sekä pääsihteeri Jussi Pikkusaari. 15.1.1987 lähtien SDP:n puoluetoimikunta kokouksessaan 18.12.1986 suorittaman vallinnan perusteella Työvään Arkiston säädekirjan mukaiselle viisivuotiskaudelle eroa pyytäneen Aarne Koskisen tilalle historian tutkija Tero Tuomisto. Muilta osin säätiön hallituksen jäsenet valittiin uudelleen. Säätiön sihteeriksi on edelleen valittu arkistonhoitaja Esa Lahtinen ja hallituksen kokoussihteerinä on jatkanut tutkija Simo Laaksovirta. Hallitus on toimintavuoden kuluessa kokoontunut kaikkiaan neljästi (15.1., 19.2., 27.4. ja 16.9.).

Henkilökuntaan ovat kuuluneet:

Arkistonhoitaja, FK Esa Lahtinen

Tutkija, YTM Heimo Huhtanen

Tutkija, FK Simo Laaksovirta

Tutkija, VTK Marjaliisa Hentilä: koko vuoden palkattomalla virkavapaalla

Tutkija, FM Maria Lähteenmäki: palkattomalla virkavapaalla 1.4.-30.4. ja 1.10.-31.12.

Tutkija, VTK Marja Ranto: 1.3.-15.3. palkattomalla virkavapaalla
Projektitutkija, LuK Veikko Rytönen

Projektitutkija, HuK Risto Kekarainen: 1.4.-30.6. ja 1.10.-31.12.

Projektitutkija, FK Ulla Tapiovaara-Harpp: 1.1.-30.4.

Projektitutkija, valtiot.yo. Vesa Holappa: 1.5.-30.8.

Projektitutkija, valtiot.yo. Vesa Turunen: 1.1.-31.1.

Siivooja-arkistoapulainen Kirsti Saarikoski

Holappa, Turunen, projektitutkija, valtiot.yo. Elina Katainen ja

projektitutkija, HuK Elina Rantapuska ovat työskennelleet arkiston erilaisissa projektitehtävissä. Holappa ja Turunen ovat eri työväenjärjestöiltä saadun rahoituksen turvin järjestäneet arkistoaineistoa kun taas Katainen ja Rantapuska ovat työskennelleet arkiston museoprojektissa. Työväen muistitietotoimikunnan projektitehtävissä puolestaan työskenteli FK Ulla-Maija Peltonen. Katainen, Peltonen, Rantapuska ja osan työajastaan Kekarainen sekä Turunen ovat työskennelleet Työväenperinne ry:n palkkaamina.

Esa Lahtinen on toiminut oman toimensa ohella Työväenperinne ry:n taloudenhoitajana. Simo Laaksovirta on säätiön hallituksen kokoussihteerinä hoitanut hänelle erikseen määrättyjä, lähinnä yleishallinnon piiriin kuuluvia tehtäviä. Oman toimensa ohella Laaksovirta on toiminut Työväen muistitietotoimikunnan sihteerin varamiehenä.

Säätiön tilit tarkastivat vuodelta 1986 Anssi Karkinen, Kalevi Koskivirta ja Ilmari Lavonsalo. 1987 tilit tarkastavat Anssi Karkinen, Lasse Lehti ja Marja-Leena Lehtinen.

+ + + + +

Työväen Arkisto kutsui kaikki yksityisarkistot koolle keskustelemaan arkistojen taloudellisesta asemasta. Tilaisuudessa esitettyjen käsitysten pohjalta laadittiin Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistysjaostolle yhteinen vetoamus koskien arkistojen heikentynyttä taloudellista asemaa.

Työväen Arkiston Säätiö antoi Opetusministeriölle pyydetyt Työväenperinnetyöryhmä III:n muistiota koskevan lausunnon.

Arkiston jo vanhentunut painettu esite uusittiin. Samassa yhteydessä arkistolle hankittiin oma tunnus, "nouseva aurinko", jonka suunnitteli Elina Rantapuska.

3. AINEISTON HANKINTA, JÄRJESTÄMINEN JA LUETTELOINTI

Arkiston aineiston järjestämis- ja luettelointityö on edelleen edennyt ripeästi niin, että on ollut mahdollista aloittaa aineiston luetteloiden siirtäminen automaattisen tietojenkäsittelyn piiriin. Tämän on puolestaan mahdollistanut se, että arkisto on voinut valtionavun turvin hankkia itselleen IBM PC 2 -merkkisen mikrotietokoneen. Joulukuussa päästiin aloittamaan toimintojen siirtäminen atk:lle siten, että alustavan systeemisuunnittelun jälkeen on suunniteltu tietuerakenteita. Vuoden lopussa oli valmiina tietuerakennne päätiedostoa varten.

Tietokoneen käytön suunnittelu on tapahtunut työryhmässä, jonka ovat muodostaneet Marja Ranto ja Veikko Rytönen. Juha Saastamoinen on toiminut ulkopuolisena asiantuntijana. Tekniikan suomia mahdollisuuksia ja rajoituksia on käsitelty työryhmässä Rytönen - Saastamoinen.

Toimintavuoden kuluessa jatkettiin ja laajennettiin edellisenä vuonna aloitettua aktiivista arkistoaineiston hankintaa. Erityisesti huomiota kohdistettiin SDP:n perusosastoihin, joista 25 yhdistystä suoritetun työväenyhdistyskyselyn perusteella lähetti Työväen Arkistoon aineistoaan. Järjestöarkistojen keruuprojektia on suunnitellut Maria Lähteenmäki. Projektin puitteissa syntyneet kontaktit ja kyselyssä saatujen vastausten analysointi mahdollistavat keruun jatkamisen.

Toimintavuoden kuluessa aloitettiin myös henkilöarkistojen keruuprojekti, josta on vastannut Simo Laaksovirta.

Arkistoaineistoa on haettu pääkaupunkiseudulta eri järjestöiltä ja yksityisiltä henkilöiltä seuraavasti: Ammattikoululaisten Liitosta, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:stä, Finlands Svenska Arbetarförbundista, Kansan Kenttämiehiltä, Kulutusosuustoiminnan Keskusliitolta, Liikeliitolta ja Liikeväen Liitolta. Henkilöarkistoja on haettu Tapio Skogilta (Emil Skog) ja

Ritva Rajakentältä (Janne Hakulinen) Helsingistä. Pentti Kymen-
salon aineisto on haettu Pellingistä ja Voitto Niirasen arkisto
Espoosta. Edelleen on haettu Nurmijärveltä Nurmijärven kk:n ty:n
aineisto ja Tampereelta Pohjois-Hämeen Sosialidemokraattisen
Piirin sekä SNK:n Pohjois-Hämeen Piirin aineistoa. Suurin osa
erityisesti yksityisten paikallisyhdistysten aineistosta on saa-
punut arkistoon postitse. Kaikkiaan eri tavoin arkistoon toimin-
tavuoden kuluessa tuli n. 0,3 hyllykilometriä erilaista arkis-
toaineistoa. Arkistohakuihin ovat erityisesti osallistuneet
Veikko Rytönen, Esa Lahtinen, Marja Ranto, Vesa Holappa ja Ris-
to Kekarainen.

Arkistoaineistoa ovat järjestäneet ja luokitelleet erityisesti
Maria Lähteenmäki, Marja Ranto, Vesa Holappa ja Ulla Tapiovaara-
Harpf. Myös muu henkilökunta on järjestänyt pienempiä kokonai-
suuksia.

Maria Lähteenmäki on järjestänyt vuosien 1905-06 kokoelman, Työ-
väen Urheiluliiton ja TUL:n piirijärjestöjen sekä sosialidemok-
raattisten naispiirijärjestöjen aineistoa.

Marja Ranto on jatkanut SDP:n laajan arkistokokoelman järjestä-
mistyötä. Tämän ohella hän on järjestänyt Suomen Sosialidemok-
raattisen Raittiusliiton aineistoa, Emil Skogin ja Pentti Kymen-
salon henkilöarkistot, Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän ar-
kistoa sekä erinäisten työväenyhdistysten aineistoa. Ranto on
järjestänyt myös arkiston mikrofilmikokoelman.

Vesa Holappa on ammattiyhdistysliikkeen, työväenyhdistysten, nuo-
riso-osastojen ym. piiristä järjestänyt seuraavien järjestöjen
aineistoa: Helsingin Kaupungin Viranhaltijat, Helsingin Asetyö-
väen a.o. 98, Suur-Helsingin Autokorityöväen a.o. 269, Paperi-
teollisuustyöväen a.o. 46 (Helsinki), Vaasan Leipomoalojen a.o.
207, Helsingin Kaapelityöntekijäin sos.dem. yhdistys, Helsingin
Kiinteistötyöntekijäin sos.dem. yhdistys, Särkisalon ty, Saares-
mäen ty, Suur-Helsingin Sosialistiseura, Turun Sos.dem. Nuori-
soyhdistys, Helsingin Eteläinen sos.dem. Nuoriso-osasto, Aalto-
sen kenkätehtaan sairaskassa, Anttilan kenkätehtaan sairaskassa,
Winterin avustuskassa, Helsingin sos.dem. kunnallisjärjestö ja
valtuustoryhmä, Nuorten Kotkain Keskusliitto, EKL:n Pihlajajan-

mäen-Pukinmäen osasto ja Pienkiinteistöjen Puutarhaosuuskunta

Ulla Tapiovaara-Harpp on järjestänyt seuraavien järjestöjen aineistoa: Ruoholahden sos.dem yhdistys, Riihimäen Läntinen Sos. dem. Yhdistys, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto, Helsingin Kirjatyöntekijäin Yhdistys, Laaksoalahden Sosialidemokraatit, Helsingin Kumikorjaajain ao. 7, Helsingin Puutyöväen Sos.dem. Yhdistys, Paperiteollisuustyöväen ao. no 46, Ylitornion Alkkulan ty, Ilmajoen ty, Nurmon ty ja Jalasjärven ty. Lisäksi Tapiovaara-Harpp on järjestänyt lukuisia pienempiä nais-, nuoriso-, raittius- jne. järjestöjen piiriin kuuluvia kokonaisuuksia. Esa Lahtinen on järjestänyt Kaukalahden Sd. Yhdistyksen arkiston, Risto Kekarainen puolestaan on järjestänyt erinäisiä pienehköjä arkistokokonaisuuksia ja Simo Laaksovirta kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen kuuluvaa painotuoteaineistoa. Vesa Turunen järjesti Helsingin Kirjatyöntekijäin Yhdistyksen arkiston.

Järjestämistyön yhteydessä on seulottu runsaasti aineistoa, mikä on selkeyttänyt kokoelmia ja siten helpottanut aineiston tutkijakäyttöä. Vaikka arkisto joitakin vuosia sitten sai huomattavasti lisää tilaa, joudutaan nykyisellä arkistomakasiinimäärällä jatkossa entistäkin enemmän huomioimaan seulomiseen liittyviä näkökohtia. Arkistohaut ovat osaltaan helpottaneet seulontaa tehdessään paikan päällä tapahtuvan valikoinnin mahdolliseksi.

Arkiston ja Työväenliikkeen kirjaston kokoelmien eriyttäminen on toimintavuoden kuluessa jatkunut samanaikaisesti kuin kokoelmiin liittyvä palvelu on myös eriytynyt.

Valokuva-aineistoa on tullut arkistoluovutusten yhteydessä samoin kuin muistitietolähetysten mukana. Valokuvien keruusta julkaistiin Tallentaja 1/87:ssä 'Pieni keruuhje', lisäksi valokuvakokoelmasta vastannut Veikko Rytönen on suullisesti neuvonut alan harrastajia valokuvien keruuseen liittyvissä kysymyksissä.

Varsinaista valokuva-arkistoa, eli järjestettyä kuvastoa ei henkilökuntapulan vuoksi ole kyetty suunnitelmien mukaan kasvattamaan. Järjestettyä aineistoa on karttunut parin kansion verran. Jossakin määrin on myös kopioitu ulkopuolisten kuvia arkiston kokoelmiin.

Marras-joulukuussa julistearkistoa on kopioitu dioille. Kuvauksen on hoitanut Veikko Rytkönen Risto Kekaraisen avustamana. Vesa Turunen on kehittänyt diat ja järjestänyt ne dia-arkistoksi. Vuoden loppuun mennessä n. 1200 erilaista julistetta on saatu tallennetuksi dia-arkistoon. Tavoitteena on saada kaikki julisteet kuvatuiksi tutkijakäyttöä varten, jolloin varsinaiset julisteet jäävät lepoarkistoon.

Vuoden loppupuolella Hugo L. Mäkinen on ollut arkistossa tunnistamassa sos.dem. nuorisoliiton ja sos.dem. naisliiton vanhoja valokuvia sekä jonkin verran myös täysin tunnistamatonta aineistoa.

Arkistoon teemallisesti kuulumattomia valokuvia on luovutettu muiden laitosten kokoelmiin: Imatran Kaupunginmuseoon, Kansan Arkistoon, Savonlinnan Museoon, Suomen Urheilumuseoon ja Ylä-Savon Kotiseutumuseoon.

4. ARKISTON KÄYTTÖ JA TUTKIJAPALVELU

Arkiston tehtiin vuoden kuluessa kaikkiaan 1632 tutkijakäyntiä ja arkiston toimintaan tutustui kaikkiaan 11 ryhmää. Arkiston käyttöön ovat luonnollisesti vaikuttaneet useat eri tekijät. Arkiston käyttö ja tutkijapalvelu ovat tavallaan saman asian kaksi eri puolta: erityisesti takavuosina aineiston kysyntä vaikutti siihen, mitä ensisijassa järjestettiin, palvelu puolestaan laadullaan on aina katsottava kysyntään vaikuttavaksi osatekijäksi.

Työväen Arkiston käyttökapasiteetin tasolla yksittäisillä laajemmilla tutkimuksilla on tilastollisesti merkitseviä vaikutuksia käytetyn aineiston ryhmien välisissä suhteissa. Voimakkaimmin aineistoryhmien suhteisiin ja itse käyttöönkin sekä käyttäjämääriin on luonnollisesti vaikuttanut Työväenliikkeen kirjaston toiminnan käynnistyminen: käytettyjen painotuoteiden määrä on pudonnut radikaalisti, pudotusta on edelleen lisännyt aikauslehtien siirto Työväenliikkeen kirjaston puolelle. Tilannetta ei ole vielä kyennyt kompensoimaan kansioden ja sidosten sekä muistitiedon jossakin määrin lisääntynyt käyttö.

Aineiston käytössä ja käyttäjämäärissä tapahtuneissa muutoksissa on nimenomaisesti kyse ensisijassa organisatorisesta muutoksesta. Siitä kertoo omaa selvää kieltään käyttäjien erittely omiksi ryhmikseen ja vertaaminen edelliseen vuoteen (ks. liite 'tutkijat'): ryhmien koot ja keskinäiset suhteet ovat pysyneet lähes identtisesti entisinä.

Jo vuosia arkiston viisi käytetyintä aineistoryhmää ovat olleet Sosialidemokraattinen Puolue, ammattiyhdistysliike, työväenyhdistykset, vuoden 1918 tapahtumat ja henkilöarkistot. Nyt tähän kokoonpanoon ja järjestykseen on tullut muutoksia: vuoden 1918 aineisto putosi kärkilistalta pois - tullakseen mahdollisesti takaisin Kansalaissodan muistovuonna! Syy putoamiseen on selvä: Kansalaissodan aikaa koskevat suurteokset on saatu päätökseen ja vilkaskin lehtikirjoittelu tuntuu tukeutuvan kirjalliseen mate-

riaaliin. Aineisto on kaiken kaikkiaan entistä enemmän painottunut sosialidemokraattisen työväenliikkeen suuntaan, niin SDP:hen kuin paikallisyhdistyksiin. Pienempien ryhmien kohdalla yksittäisten tutkijoiden aineiston käyttö tulee suoraan tilastoinnissa esille, näin on mm. tapahtunut naisliikkeen aineiston kohdalla.

Arkiston "salikäyttöä" on pudottanut jatkuvasti kasvanut arkistomateriaalin kaukolainaustoiminta: lainattujen arkistoyksikköjen määrä lisääntyi kaikkiaan 64 %:lla. Erityisesti kaukolainaustoiminnassa yksittäisten "massatilaajien" panos korostuu ja heiluttaa tilastointia.

Arkiston valokuvapalvelu on toiminut edellisenä vuonna luotujen suuntaviivojen mukaan. Samoin tilattujen kuvien määrä ja jakautuminen käyttäjämedioihin noudattaa edellisenä vuonna saavutettua tasoa ja jakoa (ks. liittet 'valokuvat' ja 'jako medioihin'). Kopiopalveluiden kysyntä näyttää siis lyhyellä tähtäyksellä saavuttaneen luonnollisen tasonsa. Veikko Rytkönen on hoitanut kuvapalveluun liittyvän kopiokuvauksen, vedokset sensijaan on teetetty ulkopuolisilla.

Työväenliikkeen kirjasto, Ammattiyhdistysarkisto, Kansan Arkisto ja Työväen Arkisto alkoivat kustantaa 2-3 kertaa vuodessa ilmestyvää 'Työväentutkimus'-julkaisua. Siinä lyhyin artikkelein ja laitosten kokoelmaesittelyin informoidaan tutkijoita mukana olevien laitosten ja työväentutkimuksen kannalta merkittävistä koelmista, uutuuksista ja tutkimuksista. Julkaisua toimittaa Työväenliikkeen kirjasto.

Arkistoon hankittu tietokone ei vielä ennättänyt vaikuttaa palvelun tasoon. Sensijaan arkistolle valtionavun turvin yhdessä Työväenliikkeen Kirjaston kanssa hankittu kopiokone (Canon NP-3525) on nostanut kopioinnin laatua ja helpottanut erilaisten toimitteiden suunnittelua ja valmistusta.

Suoran tutkijapalvelun ohella arkistossa on enenevässä määrin tehty erilaisia puhelimitse ja kirjeitse suoritettuihin tiedusteluihin liittyviä selvityksiä. Niitä on tehty niin kotimaahan kuin ulkomaille. Ulkomaisia yhteistyökumppaneita ja tutkijoita

on informoitu erityisesti työväenliikearkistoihin ja -tutkimukseen liittyvistä kysymyksistä. Mm. on vastattu Valtionarkiston kautta tulleetseen Senegalin valtionarkiston muistitietoa ja suullista perinnettä koskevaan kyselyyn, jonka pohjalta laaditaan raportti 1988 Pariisissa pidettävää kansainvälistä arkistokongressia varten. Samoin on informoitu pohjois-irlantilaisista 'North-West archives and labour history' -projektia suomalaisista työväenliikekokoelmista ja -tutkimuksista.

Päivystyksestä on ensisijassa huolehtinut vakituinen henkilökunta mutta myös tilapäiset työntekijät ovat enenevässä määrin osallistuneet päivystykseen.

Yleisöpalveluajat ovat entiseen tapaan olleet maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 11-17 (kesällä klo 10-16) ja tiistaisin sekä torstaisin klo 11-20 (kesällä klo 10-20).

5. NÄYTTELYTOIMINTA

Arkisto valmisti yhteistyössä Helsingin Työväenyhdistyksen kanssa SDP:n 34. puoluekokoukseen Helsingin Työväentalolla pidettyjä puoluekokouksia käsittelevän näyttelyn. Sen avasi puoluekokouksen avajaispäivänä 4.6. kulttuuriministeri Anna-Liisa Piipari. Näyttelyn suunnitteluun, toteutukseen ja pystytykseen osallistuivat Risto Kekarainen, Simo Laaksovirta, Esa Lahtinen, Marja Ranto ja Veikko Rytkönen.

Maria Lähteenmäki suunnitteli ja toteutti yhteistyössä Veikko Rytkösen kanssa Helsingin Työväenyhdistyksen B-salissa Naistenpäivänä 8.3. avatun näyttelyn 'Työläisnaiset äänioikeustaistelussa'.

Arkisto valmisti loppukeväällä Työväen Sivistysliiton ruotsinkielisen sihteeristön kanssa suomenruotsalaista työväenliikettä käsittelevän näyttelykokonaisuuden, joka oli esillä Tukholman Skansenilla. Arkiston puolelta yhteistyöhön osallistuivat erityisesti Vesa Holappa, Marja Ranto ja Veikko Rytkönen.

Oulun Sosialidemokraattisen Piirin Kainuun aluetoimistolle valmistettiin näyttely vaalijulisteista. Julisteiden pohjustamisen ja karttamuoville pinnoittamisen vuoksi näyttelyä on mahdollista käyttää myöhemminkin siirrettävänä vaalijulistennäyttelynä. Näyttelyn toteuttivat Marja Ranto ja Veikko Rytkönen.

Arkisto oli monin eri tavoin esillä vallankumous- ja itsenäisyysvuoteen 1917 liittyvissä kysymyksissä, mm. Tampereen Lenin-Museon Venäjän bolševikkivallankumousta käsittelevässä näyttelyssä arkiston venäläisistä kokoelmista oli esillä aineistoa, joka ei aiemmin ole ollut yleisön nähtävissä.

Lahden julistebiennalessa oli puolestaan esillä arkiston venäläisiä julisteita. Venäläisiä julisteita oli esillä myös Länsi-Berliinissä ja Düsseldorfissa Saksan Liittotasavallassa, yhteis-

työssä Sozialarchiv Berlin'in ja Saksan Keskusammattijärjestön DGB:n kanssa. Moskovassa sijaitsevan Vallankumouksen Keskusmu-
seon johtajan Tamara Shumnajan kanssa on tämän Suomen vierailu-
jen aikana keskustelut alustavasti Moskovaan myöhemmin järjes-
tettävästä yhteisnäyttelystä.

Sos.dem. eduskuntaryhmä laitatti ryhmähuoneensa kuvakokoelman
sosialidemokraattisista puhemiehistä ja pääministereistä. Arkis-
to valitsi kuvat sekä hoiti kopioinnin ja kuvavedosten kehystyt-
tämisen. Veikko Rytönen ensisijaisesti vastasi hankkeesta.

Korostettakoon, että näyttelytoiminta on vuoden aikana ollut
pääosin valtionavun ulkopuolista toimintaa. Yhteistyökumppanit
ovat huolehtineet rahoituksesta.

6. KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Työväen Arkiston kannalta merkittävin tapahtuma oli Kansainvälisen Työväenliikearkistojen ja -kirjastojen liiton IALHI:n (International Association of Labour History Institutions) 14.-17.9. Bonnissa pidetty kokous. Kokouksessa päätettiin, että v. 1990 järjestö kokoontuu vuosittaiseen tapaamiseensa Helsinkiin. Kokouksen osalta tuli selvästi esille arkiston kansainvälisen toiminnan Akilleen kantapää: ulkomaisiin kokouksiin ei saada valtionapua. Kun Opetusministeriöstäkään jo normaalisti luullusta käytännöstä poiketen ei saatu matka-apurahaa, jouduttiin turvautumaan poikkeukselliseen järjestelyyn: arkiston virkavapaalla Saksan Liittotasavallassa oleva tutkija Marjaliisa Hentilä osallistui kokoukseen.

Toinen jo perinteelliseksi muodostunut foorumi arkiston kansainvälisessä toiminnassa on ITH-järjestö (Internationale Tagung der Historiker der Arbeiterbewegung), jonka jäsen arkisto myös on. ITH:n Linzin kokoukseen 8.-12.9. osallistui Esa Lahtinen. Kongressin yhtenä pääteemana oli vuosi 1917.

Lahtinen vieraili kutsuttuna tarkkailijana Ruotsin kansanliikearkistojen kokouksessa ja seminaarissa Biskops Arnössa 9.-11.6. Marja Ranto puolestaan tutustui Suomalaisruotsalaiselta Kulttuurirahastolta saamansa apurahan turvin 13.-16.9. Ruotsin Arbetarrörelsens Arkiv:iin sekä LO:n arkistoon. Esa Lahtinen edusti Työväen Arkistoa 4.-6.11. Tammisaarella pidetyssä pohjoismaisessa paikallisarkistokokouksessa. Simo Laaksovirta osallistui 3.-4.12. Tukholmassa Arbetarrörelsens Arkivin järjestämään ns. Tukholman kokousta 1917 käsitelleeseen kansainväliseen tutkijaseminaariin.

Simo Laaksovirta ja Esa Lahtinen ottivat osaa SDP:n ja NKP:n 14.-15.11. Helsingin Työväentalolla ja Eduskuntatalossa pidettyyn lokakuun vallankumousta ja Suomen itsenäistymistä käsitelleeseen seminaariin.

7. TYÖVÄEN MUISTITIEDON KERUU

Työväen muistitietotoimikunnan puheenjohtajana perustamisesta saakka toiminut FT Matti Hako siirtyi toimikunnan vuosikokouksessa 27.5. tavalliseksi jäseneksi ja uudeksi puheenjohtajaksi valittiin FL Risto Reuna. Toimikunnan sihteerinä on jatkanut Heimo Huhtanen.

Yksityisarkistolain perusteella saadun valtionavun ohella toimikunta sai jonkin verran tuottoja: SAK:n Kulttuurirahasto myönsi toimikunnalle 8000 markan stipendin yleislakkoa koskevien muistelmien keräämiseen. Kemian Työntekijäin Liitto tuki toimintaa lahjakirjojen hankinnassa. Viljo Sohkanen puolestaan luovutti teostaan 'Tikkurilan punakaartin välskäri muistelee' toimikunnalle lahjakäyttöön. Toimikunnan Tallentaja-lehden kuluista suurin osa pystyttiin peittämään ilmoituksin.

Vuoden aikana jatkui edellisvuonna käynnistetty ammattiyhdistysmuistojen keruu. Aikaisempi kysely 'Yleislakosta hajaannukseen' sai jatkokseen kyselyn 'Yleislakon jälkeen'. Erityisesti Risto Reuna ja Heimo Huhtanen ovat tehneet ammattiyhdistysliikkeen piiriin kuuluneiden asiantuntijoiden haastatteluja; myös Simo Laaksovirta on osallistunut tähän toimintaan.

Edelleen on saatu ns. yleiskeruun puitteissa ilman kysymyssarjaa kirjoitettuja muistelmia sekä "kertomus elämästä" -tyyppistä aineistoa. Työväen Sivistysliitolta on saatu n. 1000-sivuinen 1970-luvulla koottu 'Lotjaperinne'-aineisto. Kaikkiaan kokoelmat karttuivat runsaalla 3000 sivulla pääosan aineistosta tullessa kirjallisena. Äänitteinä tulleesta aineistosta suurin osa on litteroitu.

Toimikunnan vuosittaisen keruukilpailun palkinnot jaettiin 13.5. Paasiravintolan Junta-kabinetissa. Pääpalkinnot, 1000 markkaa, saivat Tauno Leino Kotkasta ja Tenho Ylätupa Haminasta. Muut rahapalkinnon saajat olivat Hannes Rajasärkkä Pieksämäeltä, Toimi

Ranne Helsingistä, Valto Tuominen Salosta ja Aarne Viitanen Tampereelta.

Aiemmin aloitettu yhteydenpito Neuvostoliiton Tiedeakatemian Karjalan Filiaalın IJAL:iin (Kielten, kirjallisuuden ja historian instituutti) tiivistyi, kun syyskussa Helsingissä käydyissä neuvotteluissa sovittin, että muistitietoyhteistyö instituuttien kesken käynnistetään, mikäli tarkoitettuun yhteiseen keruuseen ja aineiston julkaisemiseen saadaan rahoitus. Tarkoituksena on koota Kostamuksen vuoriteollisuskombinaatin raketamiseen ja käynnistämiseen osallistuneilta kahden maan työntekijöiltä rakentamisvaiheeseen liittyvää muisti- ja kokemustietoa.

Syksyllä FM Ulla-Maija Peltonen toimi 3 1/2 kuukauden ajan toimikunnan projektitehtävissä mm. modernisoiden toimikunnan kerääjä- ja kertojakortiston. Peltonen työskenteli Työväenperinneyr:n palkkaamana.

8. PROJEKTIT

Arkiston jo useita vuosia kestänyt museoprojekti on jatkunut edelleen yhteistyössä Työväenperinne ry:n kanssa, joka on hankkinut rahoituksen. Siinä ovat työskennelleet Elina Rantapuska ja Elina Katainen. Rantapuska on jatkanut arkiston merkkikokoelman järjestämistä 50 merkillä. Edelleen hän on järjestänyt Suomen Sosialidemokraatin pilapiirtäjän 'Stefanin' (Tapani Kovanen) piirrosarkiston. Kaikkiaan n. 5500 päivittäistä pilapiirrosta on ajoitettu ja niissä olevat henkilöt tunnistettu.

Edelleen Rantapuska on osallistunut Esa Lahtisen kanssa toisena kirjoittajana Työväen Arkistossa työn alla olevaan 'Suomen työväen vapunvietto 100 vuotta' -työnimellä kulkevaan tutkimusprojektiin.

Katainen on jatkanut arkiston julistekokoelman järjestämistä. Uusia kortteja on kertynyt n. 900, kaksoiskappaleet pois lukien käsittelyssä on siten ollut n. 1500 julistetta. Suurimmat ryhmät olivat nais- ja nuorisojärjestöjen julisteet sekä ammattiyhdistysjulisteet. Järjestetyt julisteet, kaikkiaan n. 1800 kappaletta, on kuvattu dioille.

Yhteistyössä Työväenperinne ry:n kanssa Työväen Arkisto käynnisti työväenjärjestöjen ja -liikkeen elokuvien keruuprojektin, josta on vastannut Risto Kekarainen. Projektin tuloksena on syntynyt käsinkirjoitettu luettelo, johon helmikuuhun 1988 mennessä on kertynyt tietoja n. 2030:stä työväestöä jollakin tavoin sivuavasta elokuvallisesta esityksestä. Luettelon varhaisimmat nimikkeet ovat vuodelta 1905 ja uusimmat vuodelta 1987. Itse projektin keruuvaiheen aikana Työväen Arkistoon tuli 153 eri kokoista kela. Niistä yksi on 35 mm:n, neljä 8 mm:n ja loput 138 16 mm:n levyistä filmejä. Elokuvia on tullut Maaseututyöväen Liitosta, E-instituutista, Puutyöväen Liitosta, Työväen Urheiluliitosta, Työväen Sivistysliitosta, Suomen Työväen Musiikkiliitosta, Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitosta ja TUL:n

Pajulahden Urheiluopistosta. Keruussa esiintulleiden elokuvien joukossa on jo kadonneiksi luultuja harvinaisuuksia. Projektin piirissä esille tuleva filmiaineisto tullaan siirtämään Suomen Elokuva-arkistoon tutkijoiden ja asian harrastajien käytettäväksi.

9. EDUSTUKSET, ALUSTUKSET, SEMINAARIT YM.

Tärkeimmät edustustehtävät vuonna 1987:

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.:n 34. puoluekokous Helsingin Työväentalossa 4.-7.6.: Sulo Penttilä

SDP:n historiatoimikunta: Esa Lahtinen (sihteeri)

Työväenperinne ry:n hallitus: Esa Lahtinen (taloudenhoitaja)

Kansan Sivistysvaliokunnan valtuuskunta: Esa Lahtinen

Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seuran hallitus: Esa Lahtinen

Työväen Sivistysliiton valtuusto: Esa Lahtinen

Tammisaaren vankileirin 70-vuotistoimikunta: Esa Lahtinen

Sosialistisen Aikakauslehden toimituskunta: Esa Lahtinen

SNK:n historiatoimikunta: Maria Lähteenmäki

Suomen Urheilun Keskusarkiston työläisurheilutoimikunta: Maria Lähteenmäki (puheenjohtaja)

TSL:n Helsingin Opintojärjestön 'Työväen Helsinki' -työryhmä:

Simo Laaksovirta, Maria Lähteenmäki ja Marja Ranto

Arkiston henkilökunta on osallistunut mm. seuraaviin tapahtumiin, kokouksiin, neuvotteluihin ja vastaanotoille:

Kansainvälisen julistebiennalen avajaiset 15.5. Lahden Taidemu-
seossa: Esa Lahtinen

Työväen historian ja perinteen tutkimuksenseuran seminaari Väinö
Voionmaan opistolla 24.-25.8.: Esa Lahtinen ja Maria Lähteenmäki
Martta Salmela-Järvisen muistotilaisuus 28.9. Helsingissä: Esa
Lahtinen ja Maria Lähteenmäki

Turun Työväenyhdistyksen 100-vuotisjuhla 24.10. Turun Konsertti-
talossa: Simo Laaksovirta

Alppilan Eläkkeensaajat ry:n suorittamanperinteenkeruun pohjalta
laaditun 'Töihin Helsinkiin' -kirjassen julkistamistilaisuus
29.10. Helsingin Työväentalossa; järjestäjänä TSL:n Helsingin
Opintojärjestö ry.: Heimo Huhtanen ja Simo Laaksovirta

'Valtio ja vallankumous' -teosta ja Neuvostoliiton uudistumisp-

rosessia käsittelevä Lenin-Museon 31.10. järjestämä seminaari-Tampereella: Simo Laaksovirta

Lenin-Museon 'Ne, jotka uskalsivat voittaa' -näyttelyn tiedotustilaisuus 1.11. Tampereella: Simo Laaksovirta

'Lenin ja Suomi' -teoksen 1-osan julistamistilaisuus 13.11. Val-tioneuvoston juhlahuoneistossa: Esa Lahtinen

Pohjoismainen työväentalo-seminaari 15.-17.11. Helsingin Työväentalolla: Esa Lahtinen

Suomi-Neuvostoliitto-Seuran, Lenin-Museon, Tampereen yliopiston historiatieteen laitoksen ja Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seuran 17.18.11. 'Suomen itsenäistyminen - sattuma vai välttämättömyys' -konferenssi Tampereen Kaupunginkirjastossa:

Risto Kekarainen, Esa Lahtinen ja Marja Ranto

Neuvostoliittolaisen historiantutkija, prof. Mihail Trus'in luentotilaisuus 'Lokakuun sosialistinen vallankumous ja Suomen itsenäisyys 70 vuotta' 16.11. Kansan Arkistossa: Risto Kekarainen

Savonlinnan Työväenyhdistyksen 100-vuotisjuhlavastaanotto 29.11. Savonlinnan Kaupunginteatterissa: Simo Laaksovirta

Esa Lahtinen kirjoitti kansainvälisen työväen Vappu-teoksen Suomen osuuden (toimittaja: Brodolini-instituutti, Italia)

Esa Lahtinen ja Maria Lähteenmäki kirjoittivat Arbetarhistoria 2/87:ään (no 42) artikkelin Suomen työväenliikkeen mukaantulosta pohjoismaiseen yhteistyöhön

Simo Laaksovirta kirjoitti Nordisk Arkivnyt 1/87:ään Helsingissä pidetystä pohjoismaisesta työväenarkistokokouksesta

Simo Laaksovirta esitelmöi aiheesta 'Työväenliike ja itsenäisyys' TSL:n Helsingin Opintojärjestön 24.10. HTY:n Auditoriossa järjestämässä esitelmätilaisuudessa 'Helsinki syksyllä 1917'

Marja Ranto suoritti 18.12. arkistonhoitotutkinnon.

LIITTEET.

1. Aineiston luovuttajat
2. Vuoden 1987 tilastot
 - 2.1. Tilastoyhteenvedo
 - 2.2. Arkiston käyttäjät - tilaston ryhmittäin
 - 2.3. Arkiston käyttö - tilausten jakautuminen ryhmittäin
 - 2.4. Arkistoaineiston kaukolainaus
 - 2.5. Valokuvat
 - 2.6. Kirjalainaus

AINEISTON LUOVUTTAJAT 1987

Liisa Aartelo, Tampere
Ahmovaaran Sos.dem. puolueosasto, Ahmovaara
Aholahden ty
Ammattikoululaisten Liitto, Helsinki
Arbeiderbevegelsens Arkiv och Bibliotek, Oslo
Arbetsblad, Helsinki
Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto, Helsinki
Orvo Bogdanoff, Espoo
Sos.dem. Eduskuntaryhmä
Eestinmäen sos.dem. yhdistys
E-instituutti
Hilkka Eklund, Helsinki
Elanto, jäsenosasto
Espoon Nuuksion ty
Finlands Svenska Arbetsförbund, Helsinki
Rauno Finsk, Hämeenlinna
Folkets Hus Landsförbund, Oslo
Anita Haataja, Helsinki
Paavo Haavi, Helsinki
Pentti Haikonen, Vantaa
Hakosilta-Nostavan Sos.dem. Yhdistys
Ida Hansson, Helsinki
Risto Heiskanen, Espoo
Helsingin Raitiotietiekorjaamon osasto n:o 7
Helsingin Sosialidemokraattinen Piiri
Helsingin Sosialidemokraattiset Elintarviketyöntekijät
Helsingin Työväenyhdistys
HRHL:n Esimiesyhdistys n:o 121
Heimo Huhtanen, Espoo
Juhani Huovinen, Järvenpää
Olavi Hurri, Inkoo
Ilmajoen Työväenyhdistys
Rolf Johansson, Helsinki
Joensuun Työväenyhdistys

Jokelan Työväenyhdistys
Jarkko Joutti, Vantaa
Kaipiaisten ty, Kaipiaisen
Aimo Kairamo, Helsinki
Veikko Kaljunen, Espoo
Aili Kallio, Helsinki
Veikko Kanerva Helsinki
Niilo Kanervo, Nummi
Kansan Kenttämiehet, Helsinki
Kansan Sivistysrahasto
Reijo Kantola, Helsinki
Antti Karila, Helsinki
Kaukalahden Sos.dem. Yhdistys, Espoo
Kauniaisten Sos.dem. yhdistys
Niilo Kelosto, Turku
Kemien ty, Tohmajärvi
Keski-Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisopiiri
Eino Ketola, Herrakunta
Väinö Koivula, Helsinki
Koivulan Sos.dem. Kerho
Ilmo Kolamo, Helsinki
Pekka Kontkanen, Helsinki
Armas Koskinen, Adelaide, Australia
Kulloon Sos.dem. Kerho, Kulloo
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto, Helsinki
Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitto KTV
Kuopion Sos.dem. kunnallisjärjestö
Kulloon Sos.dem. kerho
Eeva Kymensalo, Pellinki
Lauri Laamanen, Putikko
Matti Lahtinen, Kerava
Unto Laitila, Helsinki
Launosten Työväenyhdistys, Launonen
Veikko Lehtonen, Suolahti
Liikeväen Liitto, Helsinki
Stig Lindroos, Pohja
Martti Lindvall, Kalajoki
Loimaan sosialidemokraatit
Sinikka Luja-Penttilä, Espoo
Maaseututyöväen Liitto, Helsinki

Mankkaan Sos.dem. yhdistys, Espoo
Lilli Mannerheim, Helsinki
Metallityöväen Liitto, arkisto
Erkki Metsälampi, Helsinki
Mouhijärven Sos.dem. ty
Hugo L. Mäkinen, Helsinki
Niinilahden työväenyhdistys
Jukka Niiranen, Espoo
Nokian työväen mieskuoro
Nuorten Kotkain Keskusliitto
Nurmijärven kirkonkylän ty
Pirjo Nurminen, Helsinki
Nurmon työväenyhdistys, Hyllykallio
Nuuksion työväenyhdistys, Espoo
Kerttu Nyman, Helsinki
Oksakosken työväenyhdistys, Perho
Oulunkylän sos.dem. työväenyhdistys, Helsinki
Saara-Maria Paakkinen, Tuusula
Pajulahden Urheiluopisto
Erkki Palisalo, Kauniainen
Paloheinän Sos.dem. työväenyhdistys, Helsinki
Paraisten Sos.dem. yhdistys
Vilho Peltoniemi, Helsinki
Pitäjänmäen työväenyhdistys, Helsinki
Pohjois-Karjalan Sosialidemokraattinen Piiri
Pohjois-Tapiolan ja Laajalahden Sosialidemokraatit, Espoo
Pojo-Äminneforssin työväenyhdistys
Juho Pusa, Helsinki
Puutyöväen Liitto, Helsinki
Raision Sos.dem. kunnallisjärjestö
Paavo Rantanen, Helsinki
Maija-Liisa Ranto, Vantaa
Rautatieläisten Liitto, Helsinki
Riihimäen Läntinen sos.dem. yhdistys
Marja Riikonen, Espoo
Ossi Ripatti, Lappeenranta
Timo Roos, Karkku
Raimo Ropanen, Kerava
Ruoholahden Sos.dem. yhdistys, Helsinki
Annikki Salminen, Helsinki

Armas Salovirta, Espoo
Leo Sillanpää, Vaasa
Simonkylän Sos.dem. Kilta, Vantaa
Matti Sirén, Helsinki
Tapio Skog, Helsinki
Sosialidemokraattisen Nuorison Keskusliitto
Sosialistinen Politiikka -lehti
Sota-arkisto, Helsinki
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Suomen Sadankomitealiitto, Helsinki
Unto Suominen
Svenska Elektrikerförbundet, Tukholma
Sysmän Sos.dem. Työväenyhdistys
Tainionkosken Sos.dem. Naisyhdistys
Tampereen Sos.dem. kunnallisjärjestö
Tampereen Urheilijain sos.dem. yhdistys
Veikko Tuominen, Hauho
Tero Tuomisto, Helsinki
Työväen Akatemia, Kauniainen
Työväen Kuntoliitto
Työväen Sivistysliitto
Ukkolan Sos.dem. Työväenyhdistys
Uudenkoiviston työväenyhdistys, Pori
Uudenmaan Sosialidemokraattinen Nuorisopiiri
Uudenmaan Sosialidemokraattinen Piiri
Marianne Uuskoski, Helsinki
Rauli Warto, Helsinki
Vihtarin työväenyhdistys, Heinävesi
Erkki Wiksten, Helsinki
Eino Wikström, Helsinki
Väinö Voionmaan säätiö
Yleis- ja erikoisalojen ammattiliiton pesänselvittäjät Leila
Tynkkynen ja Pekka Salokannas
Ylitornion Alkkulan Työväenyhdistys
Gösta Åberg

ARKISTON KÄYTTÄJÄT - TILAUSTEN MUKAINEN JÄRJESTYS

1. Valtiot.yo Vesa Turunen	66
2. Tutkija Tapio Bergholm	65
3. VTK Raimo Lintonen	63
4. Opiskelija N. Andersson	60
Dos. Juhani Piilonen	60
6. Valtiot.yo Kirsti Stenvall	54
7. Valtiot.yo Timo Anttila	41
8. Toimittaja Heikki Laavola	38
9. Tutkija Jari Ehrnrooth	32
Opetusneuvos Olavi Hurri	32
11. FM Maria Lähteenmäki	31
FL Risto Reuna	31
13. Tutkija Ella Karjalainen	30
14. Valtiot.yo Martti Ristimäki	25
15. Valtiot.yo Leena Toivanen	24
16. FK Anja Järvenpää	23
17. VTT Pauli Kettunen	21
Ringbom	21
VTK Tauno Saarela	21
20. Tri Hermann Beyer-Thoma	20
HuK Juha Koskinen	20
HuK Matti Pulkkinen	20

TILASTOYHTEENVETO

ARKISTON KÄYTTÖ

tutkijakäynnit	1632
puhelintiedustelut	651
kopiot	3457
ryhmäkäynnit	11

TUTKIJAT

tohtorit	11	5 %
lisansiaatit	12	5 %
kandidaatit	51	23 %
opiskelijat	61	28 %
toimitsijat	6	3 %
toimittajat	23	10 %
eläkeläiset	6	3 %
muut	42	19 %
ei tietoa	9	4 %
	211	100 %

KÄYTETTY AINEISTO

kansiot ja sidokset	1041
painotuotteet	426
mikrofilmit	106
lehdet	266
muistitietokeräelmät	121
valokuvat	958
	2918

ARKISTON KÄYTTÖ - TILAUSTEN JAKAUTUMINEN RYHMITTÄIN

Sosialidemokraattinen Puolue	504	32 %
työväenyhdistykset	233	15 %
kustannusliikkeet	185	12 %
ammattiyhdistysliike	155	10 %
henkilöosasto	150	
naisliike	73	
vuoden 1918 tapahtumat	59	
urheiluliike	34	
kansainvälinen työväenliike	33	
nuorisoliike	20	
lapsityövoima	15	
työväen sivistysliike	12	
muut	100	
	1573	100 %

ARKISTOAINEISTON KAUKOLAINAUS

	arkistoyksikköjä	
ammattiyhdistysliike	62	34 %
työväenyhdistykset	33	18 %
SDP	20	11 %
vuoden 1918 tapahtumat	4	
työväen näyttämöt	3	
lapsijärjestöt	2	
SSTP	5	
muistitietokeräelmät	8	
lehdet	5	
muut	43	
	181	100 %

VALOKUVATKUVATILAUKSET
(käyntikerrat)

kopioiden määrä

kuvia ei löytynyt	12	-
asiakas kopioi	44	314
arkisto kopioi	86	644
	142	958

JAKO MEDIOIHIN

lehdistö	33
teokset	40
yksityishenkilöt	3
video, tv, elokuva ja	
diasarjat	6
näyttelyt	8
muut	10
yhteensä	100 %

TYÖVÄEN ARKISTON KIRJALAINAUS

SDP	97
työväenyhdistykset	19
ay-liike	16
lehdistö	12
henkilöhistoriat	5
muut	22
yhteensä	173

